

Zavlačevanje

Kdaj dovoljenje za kapelo ob grobiščih na Arehu?

Foto: I. Ž.

Že dolgo je znano, da je na vzhodnem delu Pohorja leta 1945 Ozna organizirala množične pomore. O pomorih na Hočkem Pohorju je leta 1990 pisal Zdenko Zavadlav, ki je kot oznovčev vodil poboje. Vedelo pa se je, da so množični grobovi tudi više na Pohorju, kot jih je leta 1990 pokazal Zavadlav. Ubiti so bili domačini, ljudje, ki so jih obtožili nemštva in tudi ljudje iz drugih jugoslovanskih republik (begunci pred partizansko vojsko maja 1945, predvsem srbski in črnogorski četniki ter tudi Hrvati). Poboji so trajali do januarja 1946. Med ubitimi so bili tudi ženske in otroci.

Za odkritje in publiciteto grobišč na Pohorju je poskrbel Martin Kostrevec, ki je s pomočjo domačinov ugotovil množico grobišč na Arehu. Pomagala sta mu predvsem Franc Ačko in Alojz Ačko iz Frajhajma. Ob grobiščih je postavil majhne lesene križe. Odkril je 30 grobišč, leta 2006 so jih s sondiranjem potrdili dvanajst, leto kasneje pa še več, tako da jih je vladna komisija pod vodstvom Mitje Ferencza sondirala 18. Eno grobišče so tudi izkopali, in njem pa so našli posmrtne ostanke kar 190 ljudi, kar kaže na

množičnost tam pomorjenih, domnevno naj bi jih po mnenju Kostrevecu bilo kar od 4.000 do 6.000. Po potrditvi grobišč je bila ob grobiščih na Arehu decembra 2007 žalna slovesnost, na kateri so se poleg članov iniciative in domačinov zbrali tudi študenti zgodovine z mariborske Filozofske fakultete.

V petek, 11. septembra, je državljanska pobuda za ureditev morišč in grobišč na Arehu organizirala srečanje s sorodniki umorjenih in novinarji. Poklonili so se žrtvam tam umorjenih. Martin Kostrevec, ki vodi pobudo, je znova opozoril na nujnost postavitve dostojnejšega spomenika na Arehu, saj zdaj v gozdu stojijo le leseni križi in ograje ob grobiščih, kar pa ni trajna rešitev. Že leta 1991 so ob grobiščih sorodniki na Pohorju ubitih Nemčev postavili večji lesen križ, država pa kasneje še informativno tablo. Martin Kostrevec je poudaril, da si ubiti na Pohorju zaslužijo trajnejši spomenik, kapelico.

Po srečanju z novinarji je bila v kapeli v Dominikovem domu na Pohorju dvojezična maša, ki sta jo darovala Štefan Ferencak in kaplan Gašper Otrin. ■

IVO ŽAJDELA